

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

Vznik a vývoj jednotek dobrovolných hasičů

Bakalářská práce

Vedoucí diplomové práce:
Ing. et Mgr. Miloš Fiala, Ph.D.

Vypracoval:
Zdeněk Hašek

Praha, březen 2019

Prohlašuji, že jsem závěrečnou bakalářskou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne

.....

podpis

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své bakalářské práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto bakalářskou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu Ing. et Mgr. Miloši Fialovi, Ph.D., panu Ing. et Mgr. Josefu Viláškovi a panu Mgr. Davidovi Vondráškovi za jejich odborné a cenné rady při psaní bakalářské práce, jejich metodické vedení a možnosti konzultací. Veliké poděkování patří také panu Josefu Mlíkovskému, který mi poskytl odbornou literaturu. V neposlední řadě děkuji mé rodině za podporu během studia.

Abstrakt

Název: Vznik a vývoj jednotek dobrovolných hasičů.

Cíl: Popsat historický vývoj jednotek dobrovolných hasičů.

Metody: Rešerše odborné literatury na dané téma a její následná kompilace.
V hlavní části byla použita přímá a progresivní metoda.

Výsledky: Přehled historického vývoje jednotek dobrovolných hasičů.

Klíčová slova: Vývoj, jednotka, sbor, dobrovolník, hasič.

Abstract

Title: Establishment and development of voluntary fire brigade units.

Objective: Describe the historical development of voluntary fire brigade units.

Methods: Research of literature used for pre-given topic and subsequent compilation. Direct and progressive method was used in the main part.

Results Summary of historical development of voluntary fire brigade units.

Keywords: Development, unit, corps, volunteer, fireman.

Obsah

Seznam použitých zkratek	9
1. Úvod.....	10
2. Teoretická východiska	11
2.1 Integrovaný záchranný systém.....	11
2.2 Základní složky IZS.....	13
2.2.1 Hasičský záchranný sbor České republiky	13
2.2.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.....	15
2.2.3 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby.....	16
2.2.4 Policie České republiky	17
2.3 Ostatní složky IZS	19
2.3.1 Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil	19
2.3.2 Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory	20
2.3.3 Ostatní záchranné sbory.....	20
2.3.4 Orgány ochrany veřejného zdraví.....	20
2.3.5 Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby	21
2.3.6 Zařízení civilní ochrany	21
2.3.7 Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím	21
3. Cíle, úkoly a metodika bakalářské práce	23
3.1 Cíle.....	23
3.2 Úkoly	23
3.3 Metody.....	23
4. Historie Sborů dobrovolných hasičů.....	24
4.1 Počátky organizovaných sborů (1854-1914)	24
4.2 Vývoj dobrovolných hasičů od roku 1914 do 1945.....	29
4.2.1 Období během I. světové války (1914-1918)	29
4.2.2 Meziválečné období (1918–1938).....	29
4.2.3 Období II. světové války (1939-1945).....	31
4.3 Období po II. světové válce do současnosti.....	33
5. Sbor dobrovolných hasičů Příbyšice.....	35
5.1 Historie sboru.....	35

5.2 Činnost sportovního družstva SDH Příbyšice	37
6. Závěr	39
Použitá literatura	40
Seznam obrázků.....	43

Seznam použitých zkratk

IZS	integrovaný záchranný systém
ZaLP	záchranné a likvidační práce
MU	mimořádná událost
HZS ČR	hasičský záchranný sbor České republiky
Jednotka PO	jednotka požární ochrany
ZZS	zdravotnická záchranná služba
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
PČR	Policie České republiky
CPO	civilní protiletectká ochrana
SH ČMS	Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
SDH	sbor dobrovolných hasičů

1. Úvod

Pro bakalářskou práci bylo zvoleno téma Vznik a vývoj jednotek dobrovolných hasičů.

V druhé kapitole je popsána legislativa a činnost základních složek integrovaného záchranného systému, mezi které patří Hasičský záchranný sbor České republiky, Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky. Byly popsány také ostatní složky integrovaného záchranného systému, mezi které mimo jiné patří Neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Některé organizace z této složky zaštiťují činnost dobrovolných hasičů.

Ve třetí kapitole jsou popsány cíle, úkoly a metody práce.

V další kapitole je popsána historie Sborů dobrovolných hasičů od počátků přes válečná a meziválečná období po současnost.

V páté kapitole je popisován vznik a činnost dobrovolných hasičů v obci Příbyšice, kde autor působí.

2. Teoretická východiska

2.1 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (IZS) je určen pro koordinaci záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech včetně havárií a živelních pohrom. Je jím naplňováno ústavní právo občana na pomoc při ohrožení zdraví nebo života. (Hanuška, Dubský, 2010, s. 7)

Pojem IZS nebyl do roku 2001 vůbec legislativně ukotven, nebyl tedy používán. První myšlenka IZS vznikla zpočátku na základě usnesení vlády č. 246 v roce 1993.

M. Fiala a J. Vilásek (2010, s. 67) uvádí, že zásadní změny nastaly až po katastrofálních povodních na Moravě v roce 1997 a teprve až v roce 2000 byl přijat zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a od té doby se začal používat pojem IZS.

Zákon 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému vymezuje integrovaný záchranný systém, stanoví jeho složky a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události (MU) a při záchranných a likvidačních pracích (ZaLP) a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu. (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému)

Pojmy a jejich definice uvedené v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému:

- a) **Mimořádná událost** je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.
- b) **Záchranné práce** jsou činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.

- c) **Likvidační práce** jsou činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.
- d) **Ochrana obyvatelstva** je plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.
- e) **Zařízením civilní ochrany** bez právní subjektivity je součástí právnické osoby nebo obce určené k ochraně obyvatelstva; tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky
- f) **Věcnou pomocí** je poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; věcnou pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce.
- g) **Osobní pomocí** je činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce.

Jak uvádí J. Vilášek a kol. (2014, s. 12, 14), tak integrovaný záchranný systém se použije v přípravě na mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému. Rozlišují se tři úrovně způsobu řízení na (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 14):

- taktické,
- operační,
- strategické.

Taktická úroveň je řízena velitelem zásahu, který odpovídá za veškerou činnost související se záchrannými a likvidačními pracemi. Pokud zvláštní právní předpisy nestanovují jinak, je velitelem zásahu velitel jednotky požární ochrany, který řídí záchranné a likvidační práce a koordinuje činnost jednotlivých složek IZS. Řízení na **operační úrovni** probíhá v operačních střediscích základních složek IZS, přičemž operační a informační střediska hasičských záchranných sborů ČR jsou současně

operačními a informačními středisky IZS. Operační střediska jsou zřízena v krajích a na ministerstvu vnitra a zajišťují obsluhu národních linek tísňového volání 150, 155 a 158. Na některých krajských operačních střediscích je zřízeno operační středisko linky 112. **Strategickou úroveň** řízení tvoří přímé angažování starosty obecního úřadu s rozšířenou působností, hejtmana kraje nebo ministerstva vnitra do koordinačních činností při provádění záchranných a likvidačních prací v případě, že jsou o to požádáni velitelem zásahu. K této činnosti využívají jako pracovní orgán předem ustavený krizový štáb a využívají zpracované krizové plány. (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 14-15)

2.2 Základní složky IZS

Podle hlavy II. § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému jsou základními složkami IZS:

1. Hasičský záchranný sbor České republiky,
2. Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
3. Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
4. Policie České republiky.

2.2.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor byl zřízen na základě zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 25). Tento zákon byl nahrazen zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky.

Podle hlavy I. § 1 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky je HZS ČR jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. Podílí se na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému,

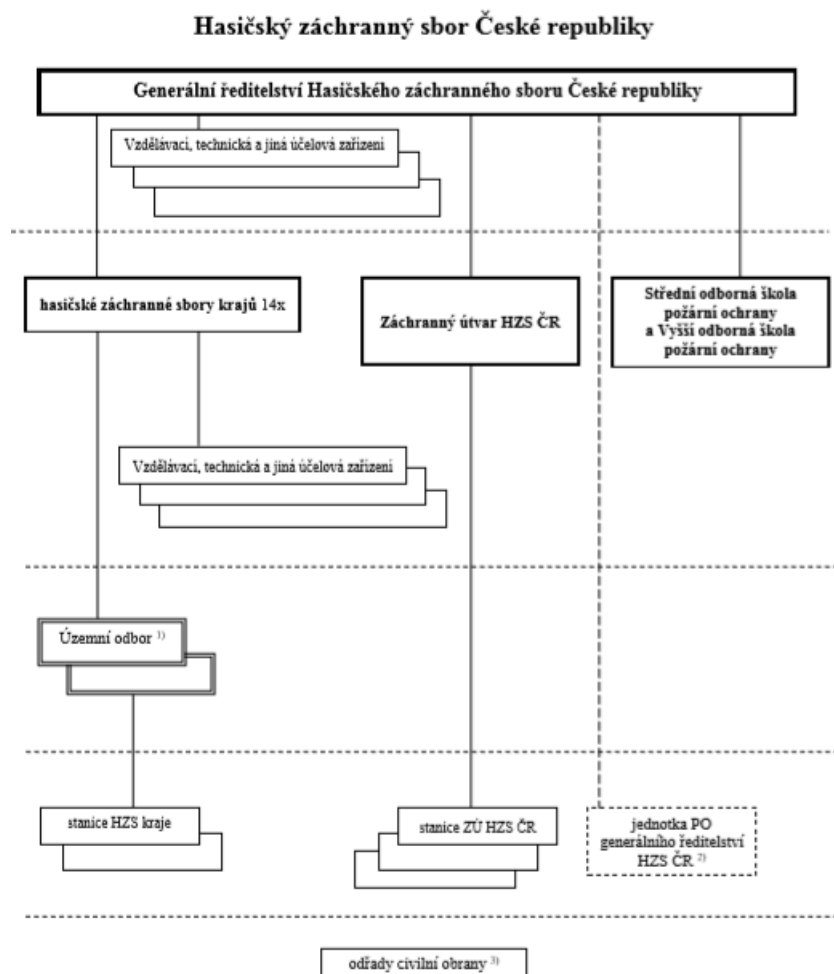
krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy, především zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Hasičský záchranný sbor ČR tvoří (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 27):

- Generální ředitelství HZS ČR,
- 14 hasičských záchranných sborů krajů,
- Střední a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku – Místku,
- Záchranný útvar HZS ČR v Hlučíně.

Celá organizační struktura Hasičského záchranného sboru ČR je zobrazena na obrázku č. 1.

Obrázek 1: Organizační struktura HZS ČR

Zdroj: URL₁

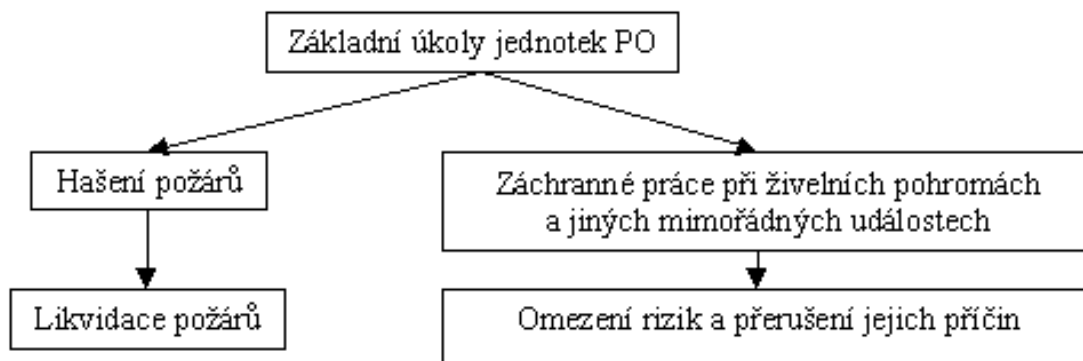
2.2.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Nejdůležitějším legislativním dokumentem pro jednotky požární ochrany je zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ze dne 17. prosince 1985. (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 34)

Jednotkou požární ochrany se rozumí organizovaný systém, který je tvořen odborně vyškolenými osobami, tj. hasiči, požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty apod.). Základním posláním jednotek PO je chránit životy a zdraví obyvatel, majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech (MU), které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí a které vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (ZaLP). (URL₂)

Základní úkoly jednotek požární ochrany jsou uvedeny na obr. č. 2.

Obrázek 2: Základní úkoly jednotek PO

Zdroj: Fiala, Vilášek, 2010

Podle § 65 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně se jednotky požární ochrany dělí na:

1. Jednotky hasičského záchranného sboru kraje (HZS kraje), které jsou složené z příslušníků hasičského záchranného sboru určených k výkonu služby na stanicích hasičského záchranného sboru a jsou zřizovány státem.
2. Jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (SDH obce), které jsou složené z fyzických osob, které nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání.

3. Jednotky hasičského záchranného sboru podniku (HZS podniku), které jsou složené ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří vykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání.
4. Jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku (SDH podniku), které jsou složené ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby a nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání.

Dále se jednotky požární ochrany podle M. Fialy a J. Viláška (2010, s. 120) dělí na 6 kategorií a sice na jednotky:

1. S územní působností zasahující i mimo své území svého zřizovatele
 - a. JPO I. – jednotka HZS s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace,
 - b. JPO II. – jednotka sboru dobrovolných hasičů s členy, kteří vykonávají služby jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností do 10 minut jízdy z místa dislokace,
 - c. JPO III. – jednotka sboru dobrovolných hasičů s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, dojezd do 10 minut,
2. S místní působností zasahující na území svého zřizovatele
 - a. JPO IV. – jednotka hasičského záchranného sboru podniku,
 - b. JPO V. – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně,
 - c. JPO VI. – jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku.

2.2.3 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Zásadním zlomem v budování a organizaci záchranných služeb se stala vyhláška MZ ČR č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění několika novel (změna vyhláškami MZ č. 51/1995 Sb. č. 175/1995 Sb. a č. 14/2001.) vznikají samostatné organizace záchranné služby. (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 59-60)

Nejdůležitějším dokumentem pro poskytovatele zdravotnické záchranné služby je zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, který byl přijat 6. listopadu 2011. Tento zákon upravuje podmínky poskytování zdravotnické záchranné služby (ZZS), práva a povinnosti poskytovatele zdravotnické záchranné služby, povinnosti

poskytovatelů akutní lůžkové péče k zajištění návaznosti jimi poskytovaných zdravotních služeb na zdravotnickou záchrannou službu, podmínky pro zajištění připravenosti poskytovatele zdravotnické záchranné služby na řešení mimořádných událostí a krizových situací a výkon veřejné správy v oblasti zdravotnické záchranné služby. (Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě)

Činnost zdravotnické záchranné služby, která je jedním z poskytovatelů ZZS (Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě):

- nepřetržitý kvalifikovaný příjem volání na národní číslo tísňového volání 155,
- řízení a organizaci přednemocniční neodkladné péče na místě události,
- spolupráci s cílovým poskytovatelem akutní lůžkové péče,
- poskytování instrukcí k zajištění první pomoci prostřednictvím sítě elektronických komunikací,
- vyšetření pacienta a poskytnutí zdravotní péče, včetně případných neodkladných výkonů k záchraně života,
- soustavnou zdravotní péči a nepřetržité sledování ukazatelů základních životních funkcí pacienta během jeho přepravy k cílovému poskytovateli akutní lůžkové péče,
- třídění osob postižených na zdraví podle odborných hledisek urgentní medicíny při hromadném postižení osob v důsledku mimořádných událostí nebo krizových situací.

Zdravotnická záchranná služba je tvořena čtrnácti územními středisky ZZS s právní subjektivitou, pokrývající území všech krajů a hlavního města Prahy. Systém ZZS je organizován tak, aby jeho kterýkoli prvek mohl poskytnout pomoc přímo na místě do 20 minut. (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 73-74)

2.2.4 Policie České republiky

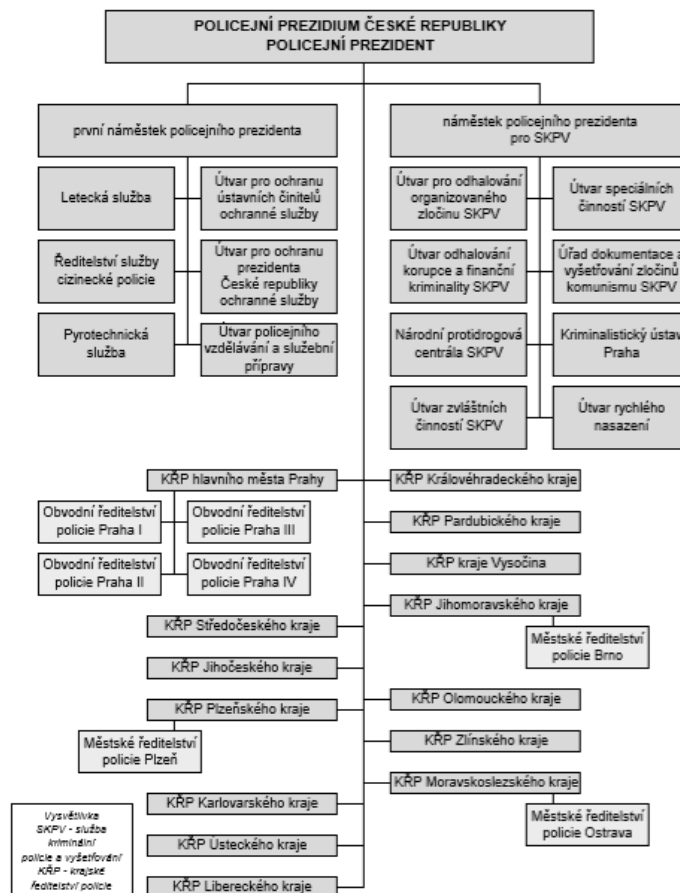
Policie České republiky vznikla 15. července 1991 na základě zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, tento zákon byl nahrazen zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Podle § 1 a 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky je Policie České republiky jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.

Činnost Policie České republiky řídí policejní prezidium v čele s policejním prezidentem. Policejní prezident odpovídá za činnost policie ministru vnitra. Policejnímu prezidiu jsou podřízeny jednak útvary s celostátní působností a jednak krajská ředitelství policie. Útvary s celostátní působností zřizuje ministr vnitra na návrh policejního prezidenta. Krajská ředitelství policie jsou zřízena zákonem. (Policie České republiky, 2017, s. 8)

Na obrázku č. 3 je znázorněna organizační struktura Policie České republiky.

Obrázek 3: Organizační struktura PČR

2.3 Ostatní složky IZS

Podle § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému ostatními složkami IZS jsou:

1. vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
2. ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
3. ostatní záchranné sbory,
4. orgány ochrany veřejného zdraví,
5. havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
6. zařízení civilní ochrany,
7. neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Ostatní složky IZS jsou povolávány k záchranným a likvidačním pracím, podle druhu negativní události na základě jejich oprávnění k takovéto činnosti, které je dáno právními předpisy. Zařazení těchto složek se provádí na krajské úrovni, kde do poplachového plánu IZS daného kraje zařazuje tyto složky hasičský záchranný sbor kraje na základě předem uzavřené dohody poskytnutí pomoci na vyžádání podle zákona č. 239/2000 Sb., o IZS. (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s.79)

2.3.1 Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil

Jak uvádí J. Vilášek a kol. (2014, s. 82), hlavním dokumentem ozbrojených sil byl ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Ten stanoví, že zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu.

Podle § 3 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky se ozbrojené síly člení na:

- Armádu České republiky,
- Vojenskou kancelář prezidenta republiky,
- Hradní stráž.

Vrchním velitelem ozbrojených sil je podle § 5 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky prezident republiky.

2.3.2 Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory

J. Vilášek a kol. (2014, s. 93) uvádí, že stěžejním legislativním dokumentem pro bezpečnostní sbory je zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v platném znění a rozděluje bezpečnostní sbory na:

- Celní správu ČR,
- Vězeňská službu a Justiční stráž ČR.

2.3.3 Ostatní záchranné sbory

Do této kategorie ostatních složek IZS patří báňská záchranná služba, Vodní záchranná služba Českého červeného kříže, horská služba a Svaz záchranných brigád kynologů ČR. (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 101)

2.3.4 Orgány ochrany veřejného zdraví

Podle čl. 6 Listiny základních práv a svobod má každý člověk právo na život. Lidský život je hoděn ochrany již před narozením (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 120).

Stěžejním dokumentem pro orgány veřejného zdraví je zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.

Ochrana veřejného zdraví je souhrn činností a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek, zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění, ohrožení zdraví v souvislosti s vykonávanou prací, vzniku nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví a dozoru nad jejich zachováním. Ohrožením veřejného zdraví je stav, při kterém jsou obyvatelé vystaveny nebezpečí, z něhož míra zátěže rizikovými faktory přírodních, životních nebo pracovních podmínek překračuje obecně přijatelnou úroveň a představuje významné riziko poškození zdraví. (Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví)

Podle § 78 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví tvoří soustavu orgánů ochrany veřejného zdraví:

- Ministerstvo zdravotnictví,
- krajské hygienické stanice,
- Ministerstvo obrany,
- Ministerstvo vnitra.

2.3.5 Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby

Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby jsou zřizované právnickými osobami a lze s nimi uzavřít např. dohodu o věcné pomoci nebo je v případě mimořádné události i bez předchozí dohody požádat o věcnou pomoc. Při provádění záchranných a likvidačních prací zajišťují okamžité odstranění veškerých poruch. (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 135)

Mezi hlavní činnosti těchto služeb patří (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 135-136):

- havarijní a poruchové služby (energetika, vodárenství, plynárenství),
- technické služby,
- komunální služby.

2.3.6 Zařízení civilní ochrany

Nejdůležitějším legislativním dokumentem je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. V § 2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému se vymezuje pojem zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity tak, že je součástí právnické osoby nebo obce určené k ochraně obyvatelstva a tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky.

2.3.7 Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím

Činnost neziskových organizací a sdružení občanů při mimořádné události je možné rozdělit na odbornou a humanitární pomoc. Vedle sdružení občanů mohou působit

i právnické osoby, které mají jiný charakter zřízení i pravidla vnitřní organizace i hospodaření, např. nadace. (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 149)

J. Vilášek a kol. (2014, s. 149-150) uvádí, že Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR nyní aktivně spolupracuje s řadou občanských sdružení. V oblasti požární ochrany to jsou:

- a) Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SHČMS),
- b) Česká hasičská jednota (ČHJ),
- c) Moravská hasičská jednota (MHJ),
- d) Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství Ostrava (SPBI),
- e) Česká asociace hasičských důstojníků (ČAHD).

A v oblasti zabezpečení integrovaného záchranného systému to jsou:

- a) Český červený kříž,
- b) Vodní záchranná služba Českého červeného kříže,
- c) horská služba,
- d) Svaz záchranných brigád kynologů ČR,
- e) Speleologická záchranná služba České speleologické společnosti.

3. Cíle, úkoly a metodika bakalářské práce

3.1 Cíle

Cílem této práce je popsání historického vývoje jednotek dobrovolných hasičů.

3.2 Úkoly

- Vyhledání odborné literatury a její následná rešerše.
- Sepsání teoretických východisek.
- Stanovení cílů, úkolů a metod.
- Ucelení informací o historii sborů a časové utřídění.
- Seznámení s historií a činností SDH Příbyšice.
- Závěr práce.

3.3 Metody

Použitou metodou byla rešerše odborné literatury na dané téma a její následná kompilace. Byla použita přímá a progresivní metoda při popisu historie ve 4. a 5. kapitole.

4. Historie Sborů dobrovolných hasičů

Oheň provází lidstvo již od počátku jeho existence. Na jedné straně sloužil k úpravě potravy nebo k odlákání zvěře od příbytku, na druhé se stal hrozbou. Přesně jak praví přísloví: „Oheň je dobrý sluha, ale zlý pán“.

4.1 Počátky organizovaných sborů (1854-1914)

První zmínky o organizovaném krocení ohně sahají ke starému Římu a k prvním „hasičským profesionálům“ v Japonsku. Nesnadná likvidace požárů ve 14. století v naší zemi vedla k nutnosti požárům předcházet. Občané byli nabádáni k opatrnému zacházení s ohněm tak, aby se nestalo žádné neštěstí. Případnou likvidaci požáru měl řídit rychtář a starší sousedé, kterým pomáhali občané podle svých profesí. Další podmínky ke společnému dobrovolnému zdolávání požárů přineslo 17. století v Novém Městě pražském. První požární řád vymezil místa, např. ve dvoře obecním, na kterých musela ve městě stát „hasičská“ technika – vozy obité žebříky a s háky, malé a velké stříkačky. (Skalská, Dubský, 2010, s. 5)

První sbor dobrovolných hasičů byl založen v roce 1854 v Zákupcích, jednalo se ovšem o sbor, který měl německé velení. I druhý sbor dobrovolných hasičů, který byl založen na našem území, a to v Liberci, byl rovněž pod německým velením. Až v roce 1863 byly zaznamenány první pokusy o založení českých Sborů dobrovolných hasičů v Chrudimi a ve Slaném. (Macháček, Marek, 1931, s. 5)

Milníkem v historii českých sborů dobrovolných hasičů byl rok 1864. V tomto roce byl ve Velvarech založen první český sbor dobrovolných hasičů. O založení se nejvíce zasloužil Karel Krohn. Tento mladý obchodník, který pracoval v Hamburku, byl v tomto německém městě svědkem požáru a jeho zdolávání místními ochrannými hasičskými sbory. Právě u nich se nechal inspirovat a po vzoru německého sboru za přispění několika pokročilejších občanů spolu zakládají ve Velvarech český hasičský sbor. (Macháček, Marek, 1931, s. 5-6)

Fotografie Sboru dobrovolných hasičů ve Velvarech je na obrázku č. 4.

Po Velvarech vznikají sbory dobrovolných hasičů i v jiných obcích a to roku 1865 v Roudnici, v roce 1867 v Nepomuku a v Kolíně, roku 1868 v Kutné Hoře, v Plaňanech a v Táboře. V roce 1869 bylo založeno dalších šest a roku 1870 ještě sedm sborů, takže koncem roku 1870 bylo v tehdejším českém království dvacet sborů dobrovolných hasičů spolu s některými sokolskými jednotami, které hasičství pěstovaly. Roku 1874 dosáhl počet sborů čísla 107. (Macháček, Marek, 1931, s.7)

Obrázek 4: Sbor dobrovolných hasičů ve Velvarech v roce 1866

Zdroj: Macháček, Marek, 1931

V roce 1875 dochází k prvním snahám o sdružování mezi sbory, které si kladly za cíl svolat sjezd českého hasičstva v království Českém. Během tohoto roku se uskutečnily celkem 4 krajinské sjezdy, a to v Libochovicích 6. června, Turnově 26. června, 25. července v Klatovech a 5. září v Jindřichově Hradci. Tento rok byl důležitý i proto, že byl vydán „Řád požární policie pro království České“, který dává sborům pevný řád, upravuje jejich vztah k obcím a přináší četnější zakládání dalších sborů. Tento zemský zákon nabyl účinnosti 25. 5. 1876. (Mařík a kol., 1999, s. 30)

Po zemském hasičském sjezdu roku 1876 konaném v Praze, kterého se zúčastnilo 800 hasičů z 88 sborů, měla být založena zemská jednota. V ní by se mimo jiné

zrovnoprávnil český a německý jazyk. Při schvalování se z 85 zúčastněných českých sborů k jednotě přihlásilo 42, ale z německých ani jediný. Kvůli tomuto německému nezájmu byl pokus neúspěšný. Zadařilo se až 27. března 1878, kdy Němci zakládají „Ústřední zemskou hasičskou jednotu“ v Teplicích, která začala platit o rok později. Po jejím založení se do ní přihlásilo pouze 12 německých žup se 189 sbory a 11 907 členy, až později se přidávají i české sbory. (Macháček, Marek, 1931, s. 10-12)

České sbory do této doby nebyly organizovány. Z důvodu, že samostatné sbory nestačily zabezpečovat podporu pro hasiče, u kterých značně narostl počet úrazů, začaly se organizovat do větších celků – žup. První česká župa byla utvořena roku 1878 v Horažďovicích pro český jihozápad, členové výboru jsou zobrazeni na obrázku č. 5, o rok později vznikla župa v Chrudimi a v Čáslavi. Nově vzniklé župy se musely začlenit do Ústřední zemské hasičské jednoty království Českého. V roce 1881 bylo přihlášeno již 32 českých žup. (Mařík a kol., 1999, s. 30)

Obrázek 5: Výbor hasičské župy na českém jihozápadě

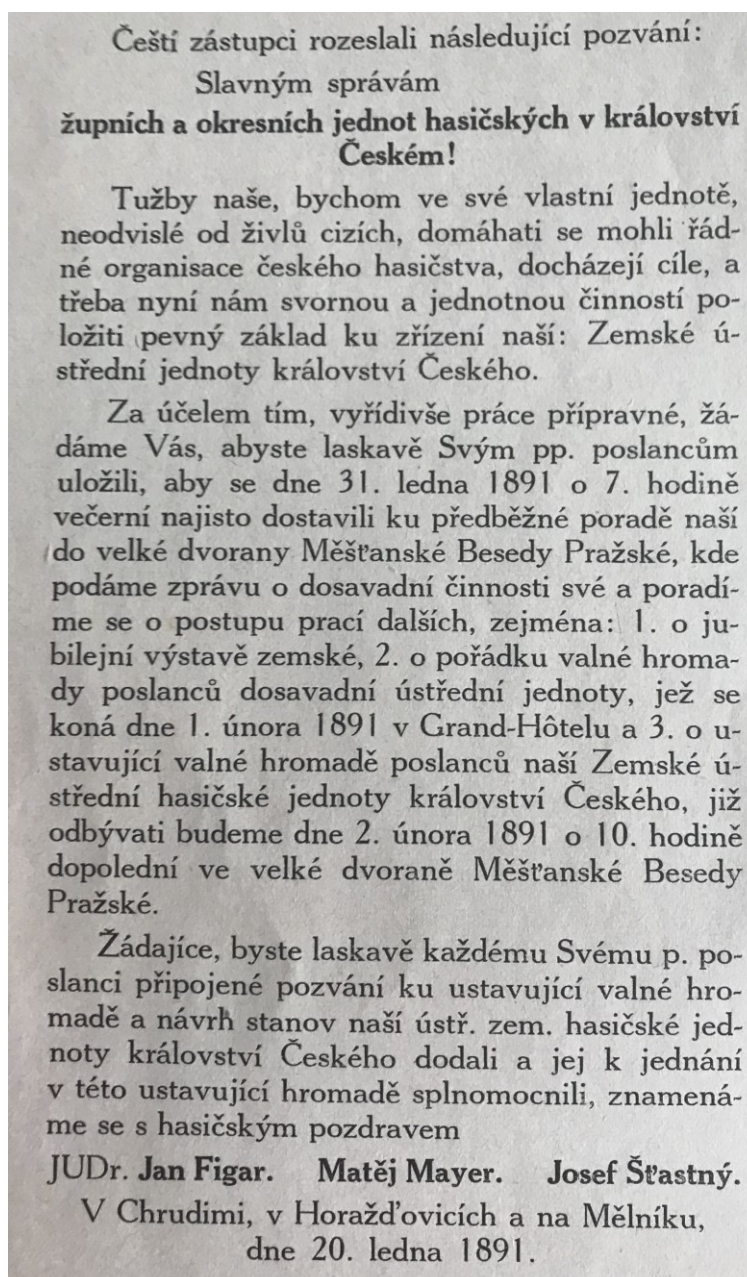
Zdroj: Macháček, Marek, 1931

Vzhledem k národnostní nerovnoprávnosti chtěly být české župy a sbory odloučeny a založit samostatnou ústřední jednotu Českou. Po několika župních prohlášeních byly

2. února 1891 v Měšťanské besedě v Praze vyslyšeny. Dochází k rozdělení Ústřední zemské hasičské jednoty na českou „Zemskou ústřední hasičskou jednotu království Českého“ a německou „Feuerwehr-Landes-Central-Verband für Böhmen“. (Mařík a kol., 1999, s. 381)

Text pozvánky na Měšťanskou besedu Pražskou, která byla rozesílána českými zástupci, je uveden na obrázku č. 6.

Obrázek 6: Pozvánka na Měšťanskou besedu Pražskou

Zdroj: Macháček. Marek, 1931

Největším úspěchem nově vzniklé české zemské jednoty byl sjezd Českého hasičstva k oslavě zemské jubilejní výstavy v Praze dne 15. a 16. srpna 1891, jehož se zúčastnilo 16 000 hasičů, z nichž bylo 760 z Moravy a ze Slezska. (Macháček, Marek, 1931, s. 23)

S rozvojem hasičství se začalo zdokonalovat i hasičské náčiní a hasičské potřeby vůbec. Těžké nehybné stříkačky byly zaměňovány za lehké pohyblivější, zaváděly se spojky, k savicím byly dávány lehčí koše a zdokonalovaly se proudnice. (Macháček, Marek, 1931, s. 38)

Na začátku 20. století dochází ke zřizování jinošských čet a postupem času se do sborů přidávají i dívky (Mařík a kol., 1999, s. 381).

Ve dnech od 14. do 17. srpna 1903 byl v Praze uspořádán první sjezd dobrovolného hasičstva slovanského, kam se sjelo přes 15 000 účastníků z Čech, Moravy a Slezska, vedle četných delegací z Haliče, Kraňska a Chorvatska. Prvního sjezdu se zúčastnili i vzácní hosté z Francie v čele s prezidentem Federace francouzského hasičstva p. Caillé. (Macháček, Marek, 1931, s. 48-49)

Program tohoto sjezdu je uveden na obrázku č.7.

Obrázek 7: Program sjezdu slovanského hasičstva

Pořad sjezdu byl následující:

Dne 14. srpna: Uvítání přibylých hostí a přátelský večer ve velké dvoraně Žofínské.

Dne 15. srpna: O 9. hod. zahájení hasičské výstavy v Královské oboře. O 10. hod. oslava 50. ročnice činnosti hasič. sboru král. hlav. města Prahy v obecním dvoře staroměstském. O 11. hod. reprezentační valná hromada Sdružení dobrovolného hasičstva slovanského v radnici staroměstské. O 2. hod. banket na Žofíně. O 4. hod. valná hromada Z. Ú. H. J. kr. Č. O 7. hod. slavnostní představení v Národ. divadle a koncert na Žofíně.

Dne 16. srpna: Dopoledne slavnostní průvod z Král. Vinohrad na náměstí Staroměstské, hold Praze a veřejné cvičení sboru Pražského, Karlínského, Smíchovského, Vinohradského, Bubenského, Libeňského a Nuselského. Odpoledne návštěva hasičské výstavy. Večer slovanský večer na výstavišti.

Dne 17. srpna: Výlet na Karlův Týn. Návštěva východočeské výstavy v Pardubicích.

Zdroj: Macháček, Marek, 1931

Koncem roku 1903 bylo v Zemské ústřední hasičské jednotě království Českého 124 žup s 3097 sbory a 90 938 činnými členy (Macháček, Marek, 1931, s.51). S dalšími roky přibývali noví členové, s nimi i sbory a župy, bohužel ale přicházejí i o dvě významné osoby – JUDr. Jana Figara, který zemřel 12. června 1905 a Jakuba Aloise Jindru, který zemřel dne 16. června 1908. JUDr. Jan Figar byl jedním z předních představitelů českého dobrovolného hasičstva, první místopředseda společné zemské jednoty a první starosta české Zemské ústřední hasičské jednoty království Českého. Mimo jiné jeho přičiněním vznikla roku 1879 hasičská župa chrudimská, která roku 1880 jako první z českých žup přistoupila do zemské jednoty spravované Němci. Jakub Alois Jindra představoval pro české hasičstvo osobu, která celý svůj život věnovala budování organizace a rozvoji českého dobrovolného hasičstva. Byl nejlepším znalcem hasičské literatury a díky jeho bádání výrazně přispěl k povzbuzení slezského hasičstva. (Macháček, Marek, 1931, s. 53-58)

4.2 Vývoj dobrovolných hasičů od roku 1914 do 1945

4.2.1 Období během I. světové války (1914-1918)

Po vypuknutí I. světové války v roce 1914 většina členů hasičských sborů nastoupila do vojenské služby, proto byla hasičská jednota pověřena úkolem vytvořit pomocnou zdravotní dopravní službu, která se zabývala dopravou raněných a nemocných vojáků. Vzniká tak hasičské samaritánství, které se po válce rozšiřuje do tisíců sborů a jsou založeny samaritánské čety. Do I. světové války bylo povoláno celkem 85 000 dobrovolných hasičů, padlo 11 150 členů a na následky války zemřelo 2 543 členů. (Macháček, Marek, 1931, s. 382)

Tato válka byla pro české dobrovolné hasičstvo velice zdrcující a devastující, ukázalo se navíc, že jejich činnost je pro fungování a ochraňování českého národa velice důležitá.

4.2.2 Meziválečné období (1918–1938)

Konec října roku 1918 je ve znamení vzniku Československa. Proto se 9. března roku 1919 konala valná hromada Sdružení dobrovolného hasičstva slovanského,

kde se ukončila činnost tohoto sdružení. Díky tomu vzniká Svaz dobrovolného hasičstva československého, které působilo do roku 1938. (Mařík a kol. 1999, s. 384)

Obrázek 8: Sjezd slovanského hasičstva

Zdroj: Macháček, Marek, 1931

V roce 1923 se ve dnech 29. června až 2. července konal sjezd slovanského hasičstva v Praze, při kterém českoslovenští dobrovolní hasiči utužili styky s hasičstvem polským, slovinským, chorvatským, bulharským a navázali přátelství s hasiči z Francie, Belgie a Itálie. (Macháček, Marek, 1931, s. 89) Průvod tohoto sjezdu je zobrazen na obrázku č. 8.

28. září roku 1926 byl položen základní kámen ke stavbě Hasičského domu v Praze na Vinohradech a o tři roky později dochází k jeho slavnostnímu otevření (Mařík a kol., 1999, s. 382).

Hasičský dům v Praze na Vinohradech je vyobrazen na obrázku č. 9.

V meziválečném období dochází opět k rozmachu hasičství. V roce 1930 čítala česká zemská hasičská jednota již 143 hasičské župy s 5 114 sbory a 162 766 členy. V 1 040 ženských sborech je 6 857 členek, v 98 jinošských družinách 1 001, celkem má 170 714 členů. (Macháček, Marek, 1931, s. 96)

Mařík a kol. (1999, s. 382) uvádí, že v roce 1936 je ve sborech organizováno 14 353 samaritánů a 4 198 samaritánek, kteří pracují ve samaritánských strážích.

Obrázek 9: Hasičský dům na Vinohradech

Zdroj: URL₄

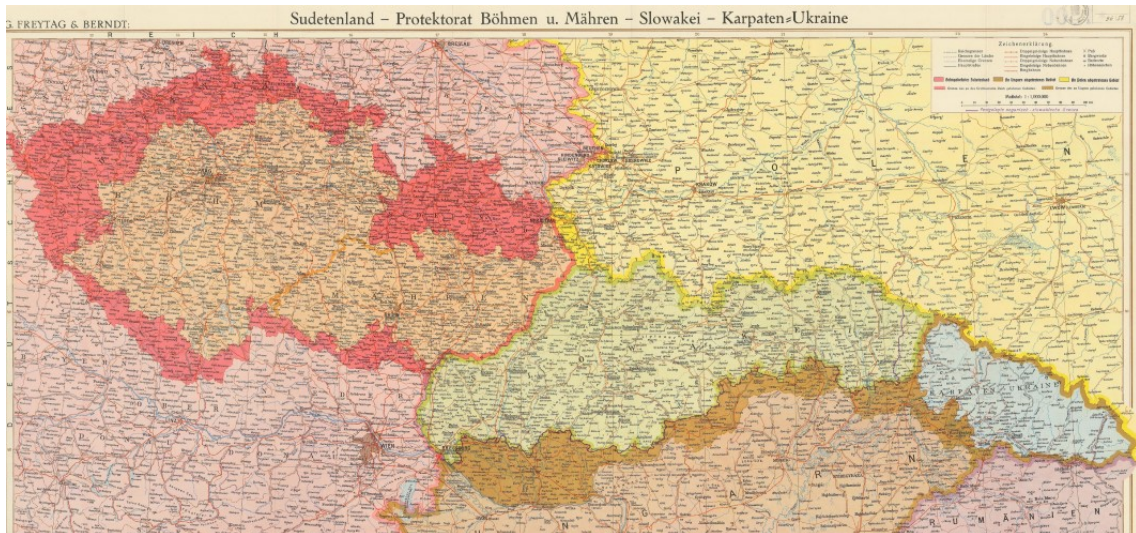
4.2.3 Období II. světové války (1939-1945)

Události z let 1937-38 ve světě přinutily celé národy k činnosti, týkající se zabezpečení svobody a nezávislosti, ovlivnily i práci organizací. Jednalo se i o naše hasičstvo, které nezůstalo jen u svého programu. Začalo se více věnovat branné výchově, samaritánství a organizaci civilní protiletectké ochrany (CPO). Tato činnost byla po Mnichově v roce 1938 přerušena mobilizací a násilným odtržením pohraničních území. (Mařík a kol. 1999, s. 84)

Zabráním pohraničí se rozbily části hasičské organizace, která tím ztratila 54 žup, 1399 sborů a 40 801 členů. Konečnou fází likvidace Československé republiky byla

okupace Čech, Moravy a Slezska formou zřízení Protektorátu Čech a Moravy a vytvořením samostatného Slovenského státu v březnu roku 1939. (Mařík a kol., 1999, s. 84) Na obrázku č. 10 je znázorněno, které části byly Československu odtrženy.

Obrázek 10: Mapa Protektorátu Čechy a Morava

Zdroj: URL_s

V červnu roku 1939 kvůli vládnímu nařízení č. 97 definitivně zanikla župní zřízení a hasičské sbory byly zařazeny do Okresních hasičských jednot. 21. června tohoto roku vychází nařízení říšského protektora o neárijských, kvůli kterému 7. září 1939 musely zemské hasičské jednoty vyškrtnout všechny neárijské členy ze svých sborů. Další novinkou bylo to, že byl změněn hasičský pozdrav „na zdar“ na „vlasti zdar“ a bylo zakázáno nošení československých odznaků. V roce 1942 začalo platit nařízení protektorátní vlády z 18. 12. roku 1941 o věcech požární ochrany, kterým byly zrušeny všechny předchozí předpisy o požární ochraně, tedy i Řád požární policie z roku 1876. Je zrušen výraz hasičské sbory a mluví se pouze o hasičstvech. (Mařík a kol., 1999, s. 84)

Jak uvádí J. Mařík a kol. (1999, s. 84), hasičstvo bylo rozděleno do čtyř skupin a to:

- z povolání,
- dobrovolné,
- povinné,
- závodní.

Od roku 1942 probíhá vyvlastnění pozemků pro zřízení německých vojenských objektů a cvičišť. Celková rozloha evakuovaného území činila cca 44 000 ha. Postihla 59 celých obcí s jejich osadami a 12 částečně. Celkem bylo vystěhováno 17 647 obyvatel. Blížící se konec války znamenal pro řadu hasičských sborů nasazení při likvidaci požárů, nebo převoz raněných a nemocných z obrněných vlaků či vojenských transportů pomocí hasičských vozidel. (Mařík a kol., 1999, s. 86)

4.3 Období po II. světové válce do současnosti

Československé hasičstvo bylo okupací velice poškozeno, zejména hasičské sbory z vystěhovaného prostoru pro zřízení vojenského cvičiště na Neveklovsku, Sedlčansku a Benešovsku. Vzniká nová organizace „Místní jednoty československého hasičstva“, jejíž úkolem byla výchova občanů ve znalostech preventivní výchovy v boji proti požárům. Roku 1950 došlo k další změně, a to na základě dohody mezi Československým červeným křížem a Svazem československého hasičstva, podle které přešla samaritánská služba pod Československý červený kříž. (Mařík a kol., 1999, s. 92-93)

V lednu roku 1951 byl Československý svaz hasičstva prohlášen za dobrovolnou organizaci celostátního významu, což znamenalo, že se činnost hasičstva přesunula od boje proti požárům a jiným živelným pohromám k prevenci a výchově občanů k předcházení požárů. Po vydání vládního nařízení č. 95/1953 Sb., o reorganizaci státního požárního dozoru a požární ochrany byl přejmenován Československý svaz hasičstva na Československý svaz požární ochrany. 17. dubna 1958 vyšel zákon č. 18/1958 Sb., o požární ochraně, který platil až do roku 1985. (Mařík a kol., 1999, s. 93-94)

V roce 1960 bylo vytvořeno 10 krajů a 108 okresů, což přineslo změny i do Československého svazu požární ochrany. Například pod správu požární ochrany Benešov bylo přiřčeno dalších 16 sborů ze zrušeného okresu Ledec nad Sázavou. (Mařík a kol., 1999, s. 98)

17. prosince 1985 vyšel zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. V zákoně je uvedeno, že k plnění úkolů v požární ochraně se občané sdružují v občanských sdruženích působících v oblasti požární ochrany. Tato sdružení pomáhají okresním úřadům a obcím při plnění úkolů na úseku požární ochrany. (Mařík a kol, 1999, s. 101)

Obrázek 11: Logo SH ČMS

Zdroj: URL₆

22. května 1990 se změnila základní organizace na sbor dobrovolných hasičů, Svaz požární ochrany prakticky končí a jeho přejmenováním vzniká Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS). (Mařík a kol, 1999, s. 102) Na obrázku č. 11 je logo, které používá SH ČMS do dnešního dne.

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska funguje dodnes a je nejpočetnější dobrovolnou organizací v České republice. Je v ní evidováno 358 324 členů organizovaných v 7677 sborech. V řadách SH ČMS je i 59 662 dětí a mládeže ve věku do 18 let. (URL₇)

5. Sbor dobrovolných hasičů Příbyšice

5.1 Historie sboru

Historie Sboru dobrovolných hasičů Příbyšice sahá až do roku 1924, kdy podle pamětní knihy obce vypukl kolem jedné hodiny ranní požár v místní stodole pana Františka Havlíčka. K tomuto požáru se sjely Sborny dobrovolných hasičů ze sousední Tismi a Černíkovice, aby pomohly společně s místními občany oheň uhasit. Stodola ovšem shořela a reakcí na tuto událost bylo založení místního sboru dobrovolných hasičů, jehož zakladatelé jsou zobrazeni na obrázku č. 12. (Dobrovolní hasiči ve Středočeském kraji, 2016, s. 81)

Obrázek 12: Sbor dobrovolných hasičů Příbyšice

Zdroj: autor

28. října roku 1924 se konala ustavující valná hromada zdejšího obyvatelstva za účelem ustavení hasičského sboru. Při založení se ke sboru přihlásilo 14 činných členů, 19 zakládajících a 13 členů a členek přispívajících. Dva členové sboru byli pověřeni nově zvoleným výborem, aby jednali o pořízení hasičské stříkačky. Zakoupení se uskutečnilo o rok později u firmy R. A. Smekal a byla to stříkačka, která byla ještě

ruční, tažená koňmi, tzv. koňka. Z důvodu, že ve vesnici nebyla žádná hasičská zbrojnice, musela být uložena pod kůlnou místního rolníka Růžičky a hadice byly uskladněny u zdejších občanů. 13. června 1926 bylo uspořádáno první okrskové cvičení v Příbyšicích. Tohoto cvičení se zúčastnily sbory župy Benešovské, do které byl Sbor dobrovolných hasičů Příbyšice přihlášen již od svého založení, spolu se sbory ze sousední župy Neveklovské – Ostromeč a velké množství občanů z okolí. Ve stejném roce byla dokončena stavba zbrojnice, kam se umístila veškerá hasičská technika. Místními dobrovolnými hasiči je využívána dodnes. Od svého vzniku byl sbor velice aktivní, kdy vedle pořádání každoročních plesů, účasti na akcích v sousedních vesnicích a okrskových cvičení se účastnil na župních sjezdech a na zemském sjezdu v Praze roku 1928, kam bylo vybráno 6 členů tohoto sboru. Činnost sboru byla ukončena v srpnu roku 1942, kdy i obyvatele Příbyšic zasáhlo vystěhování neveklovska německými okupanty. Hasičský sbor byl rozpuštěn. Tento stav trval až do konce II. světové války, poté byl znovu obnoven a mohl tak pokračovat ve své činnosti. V listopadu roku 1946 byla zakoupena nová motorová přenosná stříkačka a v roce 1948 bylo pořízeno dopravní auto, které bylo financováno penězi z věcného fondu. (Dobrovolní hasiči ve Středočeském kraji, 2016, s. 81)

V roce 1981 byla místním hasičům zapůjčena budova č.p. 6 u Hašků tehdeším národním výborem. Postupně byla místními hasiči upravována na kulturní a společenské zařízení, kde se konaly veškeré hasičské schůze, posvícenská posezení, oslavy Silvestrů, výročí členů a další kulturní akce a události, které se týkaly veřejného dění v obci. Tato budova byla využívána až do roku 1994, kdy byl objekt vrácen v restituci bývalým majitelům. Od té doby se místní hasiči společně s ostatními občany obce snažili najít řešení, kde by se mohli scházet nebo pořádat kulturní akce. Dočasným místem pro konání společenských událostí se stala hasičská zbrojnice. Schůze a valné hromady hasičů se konaly v hostinci sousední Tismi. Snažení zdejších občanů získat finanční prostředky na vybudování prostorů, kde by se mohli scházet, bylo úspěšné. Roku 2004 byla postavena za podpory Města Neveklov stavba kulturního zařízení v Příbyšicích. (URL₈)

V dnešní době se příbyšičtí hasiči podílejí společně s ostatními obyvateli obce na údržbě společných prostor, na přípravě a realizaci kulturních akcích mezi které patří

velikonoční zábava, pálení čarodějnic, dětský den, posvícenská zábava a na konci roku Silvestr. Každoročně je svolána výroční valná hromada, kde se scházejí všichni občané. Zde se hodnotí činnost a práce hasičů v obci za předešlý rok, přednesou se požadavky, které by měly být vykonány v příštím roce a je vyhodnocena činnost sportovního družstva. V roce 2014 se uskutečnily oslavy založení Sboru dobrovolných hasičů Příbyšice. Při oslavách byla před opravenou hasičskou zbrojnicí vystavena původní ruční stříkačka, již zrenovoval nynější vlastník SDH Vranov, viz. obrázek č. 13.

Obrázek 13: Ruční hasičská stříkačka před hasičskou zbrojnicí

Zdroj: autor

5.2 Činnost sportovního družstva SDH Příbyšice

V Příbyšicích je jediné sportovní družstvo, a to dobrovolní hasiči. Svoji činnost vykonávají od roku 1979, kdy se každoročně účastní okrskových soutěží a občas i okresních kol. (Dobrovolní hasiči ve Středočeském kraji, 2016, s. 82)

K rozmachu požárního sportu v Příbyšicích dochází v roce 2011, kdy je zakoupena nová požární stříkačka PS 12 a další potřebný materiál k tomuto sportu jako jsou například savice, hadice a proudnice. Vítězství v okrskové soutěži ve Stranném se pro družstvo SDH Příbyšice stalo impulsem k přihlášení do sportovního klání Benešovské hasičské ligy v požárním útoku. Tato hasičská soutěž se koná na Benešovsku od roku 2008 a určitým způsobem konkuruje okrskovým soutěžím. Na území České republiky je podobných soutěží více, například Jihočeská hasičská liga, Západočeská hasičská liga a další. Nejprestižnější soutěží je Extraliga České republiky v požárním útoku, které se účastní nejlepší družstva republiky. V roce 2011 se SDH Příbyšice zúčastnil takřka celého ročníku benešovské ligy, což bylo 7 soutěžních kol konaných na Benešovsku a Vlašimsku. Od tohoto roku je jejím pravidelným účastníkem. V roce 2013 hasičské družstvo Příbyšice zvítězilo na okrskové soutěži v Neveklově. Další rok se povedlo obhájit prvenství, tentokrát v Netvořicích. V roce 2015 se po nevydařeném požárním útoku Sbor dobrovolných hasičů Příbyšice umístil v Neveklově až na 6. místě. V následujících třech letech se družstvo umístilo dvakrát na prvním místě a jednou skončilo na nelichotivém posledním místě z důvodu technické chyby na rozdělovači. V roce 2018 se povedlo hasičům z Příbyšic zaběhnout svůj zatím nejlepší čas požárního útoku na Benešovské hasičské lize, a to v Makově, časem 18,65 sekund. (URL₈)

Na obrázku č. 14 je fotografie z požárního útoku z Benešovské hasičské ligy v Malovicích z roku 2015.

Obrázek 14: Požární útok SDH Příbyšice

Zdroj: URL₉

6. Závěr

Cílem této práce bylo popsat historický vývoj jednotek dobrovolných hasičů.

V bakalářské práci je použita odborná literatura k danému tématu a pomocí kompilace sepsaná. Veškerá použitá legislativa je popisována v kapitole teoretická východiska.

Byl popsán historický vývoj jednotek dobrovolných hasičů od vzniku, tj. od roku 1864, kdy je založen první český sbor ve Velvarech po současnost. Dále byl sepsán vznik a činnost dobrovolných hasičů v Příbyšicích.

Tato práce by mohla být inspirací pro začínající dobrovolné hasiče, neboť zde najdou ucelené informace o daném tématu. Práce může být rozvinuta dalšími směry, například porovnáním historií a činností různých sborů, případně rozšířením historických informací.

Použitá literatura

Knižní zdroje:

Dobrovolní hasiči ve Středočeském kraji: historie a současnost 1. díl. Praha: Středočeský kraj, 2016. ISBN 978-80-904864-8-5.

FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva.* Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2.

MACHÁČEK, Josef a Karel MAREK. *Almanach dobrovolného hasičstva sdruženého v České zemské hasičské jednotě.* Praha: Česká zemská hasičská jednota, 1931.

MAŘÍK, Jiří a Josef MLÍKOVSKÝ A KOLEKTIV AUTORŮ. *Hasičská kronika okresu Benešov.* Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska okresu Benešov, 1999.

Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9.

SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I.* Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.

VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století.* Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.

Legislativa:

Zákon č. 239/2000 Sb., O integrovaném záchranném sboru a o změně některých zákonů [online]. [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

Zákon č. 133/1985 Sb., zákon České národní rady o požární ochraně [online]. [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>

Zákon 320/2015., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů [online]. [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>

Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě [online]. [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>

Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky [online]. [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273/zneni-20090101#p121_p121-20

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky [online]. [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky [online]. [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů [online]. [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361>

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů [online]. [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>

Elektronické zdroje:

URL₁-Hasičský záchranný sbor ČR [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/webove-stranky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx#generalni>

URL₂-Jednotky požární ochrany. [online]. [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

URL₃-Organizační struktura Policie ČR [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/organizacni-struktura-policie-cr.aspx>

URL₄-Divadlo u Hasičů: Historie divadla [online]. [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <https://www.theatre-architecture.eu/cs/db/?theatreId=434>

URL₅-Mapa: Protektorát Čechy a Morava [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.historieblog.cz/2017/08/mapa-protektorat-cechy-a-morava/>

URL₆-Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z:
<https://www.dh.cz/index.php/cz/reprezentace-cr/39-videoreportaz-z-unoroveho-soustredeni-reprezentace-dorostu>

URL₇-Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z:
<https://www.dh.cz/>

URL₈-SDH Příbyšice: Historie [online]. [cit. 2019-03-22]. Dostupné z:
<http://www.sdhpribysice.estranky.cz/clanky/historie.html>

URL₉-*Benešovská hasičská liga: 4. kolo Malovice* [online]. [cit. 2019-03-23]. Dostupné z:
https://benehasliga.rajce.idnes.cz/4._kolo_BNL_-_Malovice_25.7.2015/

Seznam obrázků

Obrázek 1: Organizační struktura HZS ČR	14
Obrázek 2: Základní úkoly jednotek PO.....	15
Obrázek 3: Organizační struktura PČR	18
Obrázek 4: Sbor dobrovolných hasičů ve Velvarech v roce 1866.....	25
Obrázek 5: Výbor hasičské župy na českém jihozápadě	26
Obrázek 6: Pozvánka na Měšťanskou besedu Pražskou.....	27
Obrázek 7: Program sjezdu slovanského hasičstva	28
Obrázek 8: Sjezd slovanského hasičstva	30
Obrázek 9: Hasičský dům na Vinohradech.....	31
Obrázek 10: Mapa Protektorátu Čechy a Morava	32
Obrázek 11: Logo SH ČMS.....	34
Obrázek 12: Sbor dobrovolných hasičů Příbyšice	35
Obrázek 13: Ruční hasičská stříkačka před hasičskou zbrojnicí	37
Obrázek 14: Požární útok SDH Příbyšice.....	38